

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060308

DOM
2019-10-28
Stockholm

Mål nr
P 9983-18

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2018-10-11 i mål nr P 5675-18, se bilaga A

PARTER

Klagande

Byggnadsnämnden i Upplands Väsby kommun

Ombud: Advokaterna Gustafsson, Arnbom & Hedberg HB

Motparter

1. RA
2. SA

Ombud: Advokatbyrån Hellgren Linander KB

SAKEN

Rättelseföreläggande avseende takkupor och balkong tillhörande bostadshus på fastigheten XX i Upplands Väsby kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1487049

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–16:30
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Byggnadsnämnden i Upplands Väsby kommun (nämnden) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska fastställa nämndens beslut den 14 november 2017, § 88.

RA och **SA** har motsatt sig ändring av mark- och miljö-domstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Nämnden har till stöd för sin talan vidhållit vad man tidigare anfört och tillagt bl.a. följande: Att räkna preskriptionstiden från när den olovliga åtgärden var utförd skulle vara klart negativt för den som klagat på bygglovet och för den tillsynsmyndighet som ska ingripa. Kammarrättens resonemang är således logiskt och ligger i linje med den problematik som finns med att bygglov kan överklagas långt efter att de har beviljats. Det skulle vidare vara orimligt att tillsynsmyndigheten förtas rätten att ingripa bara för att ett bygglov har upphävts långt efter att det har beviljats. Något bygglov för nuvarande utformning finns inte och det ligger inte inom ramen för denna prövning att också göra en bygglovsprövning. RA och SA har dessutom under mycket lång tid haft vetskap om att åtgärden var olovlig utan att själva vidta rättelse. Föreläggandet påverkar dem således inte negativt. Preskriptionsregeln betyder inte heller att det olovliga ska betraktas som lovligt. Ytterligare bygglov kan inte meddelas på fastigheten eftersom den fastighet och det byggnadsverk som åtgärden avser inte överensstämmer med detaljplanen, dvs. utgångsläget är planstridigt enligt 9 kap. 30 § plan- och bygglagen (2010:900). Det enskilda intresset av att få behålla planstridiga byggnader kan inte tillmätas någon större betydelse.

RA och SA har till stöd för sin talan anfört bl.a. följande. Nämndens tolkning av 10 kap. 27 § andra stycket i den numera upphävda plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, innebär i praktiken att en fastighetsägare som vidtar en åtgärd utan att söka bygglov hamnar i ett bättre läge än en fastighetsägare som uppför en byggnad i enlighet med ett beviljat bygglov. Nämndens syn på preskriptionsfrågan

skulle i nu aktuellt fall medföra nästan 20 års rättsosäkerhet för den enskilde. Det överensstämmer inte med lagstiftarens avsikt när fristen för åtgärdsföreläggande angetts till tio år vilket också motsvarar den syn på preskription som kommer till uttryck i preskriptionslagen. Vidare kan föreläggandet inte anses proportionerligt eftersom de påverkas negativt av att tvingas bygga om sitt hus utan att någon part påverkas positivt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Som länsstyrelsen angett ska den numera upphävda plan- och bygglagen (1987:10), ÄPBL, tillämpas i målet.

Enligt 10 kap. 27 § andra stycket jämförd med 12 § 2 ÄPBL får en byggnadsnämnd inte, sedan tio år förflutit från det att åtgärden vidtogs, besluta om ett rättelseföreläggande mot den som vidtagit en åtgärd med stöd av bygglov som därefter upphävts genom ett beslut som fått laga kraft.

Av utredning i målet framgår att RA och SA senast den 5 maj 2006 hade uppfört byggnaden i enlighet med det tidigare beviljade bygglovet och att beslutet att upphäva lovet fick laga kraft den 7 december 2007. Nämnden har gjort gällande att preskriptionstiden ska räknas från den dag då beslutet att upphäva bygglovet fick laga kraft. Av ordalydelsen i de ovan redovisade bestämmelserna framgår emellertid att preskriptionstiden ska räknas från det att åtgärden vidtogs, vilket i detta fall var den 5 maj 2006. Preskriptionstiden hade alltså löpt ut när nämnden beslutade om föreläggandet den 14 juni 2017. Som underinstanserna funnit kan nämndens senare beslut om bygglov den 14 juni 2011 inte anses preskriptionsavbrytande. Överklagandet ska därmed avslås

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Ylva Osvald, hovrättsråden Mikael Hagelroth, referent, och Birgitta Bylund Uddenfeldt, samt tekniska rådet Börje Nordström.

Föredragande har varit Liselotte Haraldsson

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2018-10-11
meddelad i
Nacka

Mål nr P 5675-18

PARTER

Klagande

Byggnadsnämnden i Upplands Väsby kommun

Ombud: Advokaterna Gustafsson, Arnbom &
Hedberg HB

Motparter

1. RA

2. SA

Ombud för 1 och 2: Advokatbyrån Hellgren
Linander KB

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Stockholms läns beslut den 17 augusti 2018 i ärende nr 403-53673-
2017, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Rättelseföreläggande avseende takkupor och balkong tillhörande bostadshus
på fastigheten XX i Upplands Väsby kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 560657

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Sicklastråket 1	08-561 656 30 E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se		måndag – fredag 08:00–16:30

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Upplands Väsby kommun (nämnden) beslutade den 14 november 2017, § 88, att förelägga SA och RA att senast sex månader från det att nämndens beslut vunnit laga kraft ändra utformningen av takkupor och balkong på byggnaden på fastigheten XX i Upplands Väsby kommun till att överensstämma med det av den 14 juni 2011 beviljade bygglovets, BN 2011:226. Nämnden förenade föreläggandet med ett vite om 25 000 kr för envar av SA och RA för varje påbörjad kalendermånad som förpliktelserna underlåts att fullgöras. SA och RA överklagade nämndens beslut till Länsstyrelsen i Stockolms län (länsstyrelsen) som i beslut den 17 augusti 2018 beslutade att upphäva nämndens beslut. Nämnden har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att mark- och miljödomstolen, med upphävande av länsstyrelsens beslut, ska fastställa nämndens beslut av den 14 november 2017, § 88.

Nämnden har anfört i huvudsak följande till stöd för sin talan. Länsstyrelsen har förbisett att takkuporna och balkongen uppfördes i enlighet med det lov som meddelades år 2005. Detta beslut överklagades och upphävandet av bygglovets vann kraft först den 12 december 2007. I och med att nämnden meddelade sitt beslut inom tio år från detta datum så har preskription inte inträtt. Nämndens uppfattning har stöd i Kammarrätten i Göteborgs avgörande den 7 juli 2009 i mål nr 7943-08. Kammarrättens dom överklagades till Regeringsrätten som inte meddelade prövningstillstånd. Preskriptionstiden i detta mål ska i enlighet med rådande praxis räknas från den 12 december 2007. Eftersom nämnden fattade beslut den 14 november 2007 har preskription inte inträtt. Vidare bestrider nämnden att föreläggandet skulle stå i strid med proportionalitetsprincipen. Proportionalitetsprincipen manifesteras i 10 kap. 27 § ÄPBL, där tio år har bedömts vara den tid som nämnden har att agera inom. Alla förelägganden inom denna tid ska därför betraktas som proportionerliga.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen instämmer i länsstyrelsens bedömning med de skäl som länsstyrelsen angett. Domstolen konstaterar härvid att preskriptionstiden börjar löpa från den tidpunkt då den olovliga åtgärden utförts. Att ett beslut senare meddelats i fråga om åtgärdens lovlighet innebär inte att preskriptionstiden börjar löpa från en senare tidpunkt (se Mark- och miljööverdomstolens dom den 28 november 2014 i mål nr P 4774-14). Vad nämnden nu anført medför inte någon annan bedömning. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 1 november 2018. Prövningstillstånd krävs.

Peter Winge

Ewa Andrén Holst

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Peter Winge, ordförande, och tekniska rådet Ewa Andrén Holst. Föredragande har varit beredningsjuristen Erik Stavefeldt.